Education Strategies in Medical
2017;10(4): 263-269
www.edcbmj.ir
Original Article
Farname Inc.

The Study of Examined Mediating Role of Resiliency in The Perception of Academic Support and Academic Buoyancy

Davod Fathi[1], **MonaJamalabadi** [2]

1. Department of Counseling,University of MohagheghArdabili, Ardabil, Iran
2. Department of Educational Management, Shiraz University, Shiraz, Iran

Article Information

Article history:

Received: 2016/12/26
Accepted: 2017/05/15
Available online: 2017/09/03

EDCBMJ 2017; 10(4): 263-269

Corresponding author at:
Davod Fathi
Department of Counseling,University of MohagheghArdabili, Ardabil, Iran
Tel: +9179871558

Email:
davodfathi69@gmial.com

Abstract

Background and Aims: The aim of this study was to examine the mediating role of resiliency in the perception of academic support and academic buoyancy among the students of Payam Noor University.

Methods:140 students were selected by using stratified sampling method, and fit out academic support, resiliency and academic buoyancy questionnaire. All tools had a desirable validity and reliability. Data were analyzed with path analysis.

Results: The results showed that academic support of professors, parents and peers directly affects the resilience. Also, indirect effects of teachers, parents and peers academic support on academic buoyancy through resilience was confirmed. This means, that academic support through the resiliency increase the student academic buoyancy.

Conclusions: The findings highlight the role of academic support on student's resiliency, for arriving to academic buoyancy. The findings of study were discussed regarding to theoretical and empirical evidence and suggestions have been made for this purpose.

KeyWords: academic support, resiliency and academic buoyancy

Copyright © 2016 Education Strategies in Medical Sciences. All rights reserved.

How to cite this article:

Fathi D, Jamalabadi M. The Study of Examined Mediating Role of Resiliency in The Perception of Academic Support and Academic Buoyancy . Educ Strategy Med Sci. 2017; 10 (4) :263-269

دوماهنامه علمی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
مهر–آبان ۱۳۹۶
2017;10(4):263-269
www.edcbmj.ir
مقاله پژوهشی
Farname Inc.

بررسی نقش واسطه‌گری تاب‌آوری در رابطه حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در دانشجویان

داود فتحی[۱]، مونا جمال‌آبادی [۲]

۱.گروه مشاوره،دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اردبیل، اردبیل، ایران
۲.گروه مدیریت آموزشی،دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخچه مقاله
دریافت: ۱۳۹۵/۱۰/۰۶
پذیرش: ۱۳۹۶/۰۲/۲۵
انتشار آنلاین: ۱۳۹۶/۰۶/۱۳
IJMM 1396;10 (4): 263-269

نویسنده مسئول:
داود فتحی
گروه‌مشاوره،دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اردبیل، اردبیل، ایران
تلفن:
۰۹۱۷۹۸۷۱۵۵۸
پست الکترونیک:
davodfathi69@gmial.com

چکیده

زمینه و اهداف: هدف پژوهش حاضربررسی نقش واسطه‌گری تاب‌آوری در رابطه‌ی حمایت‌های تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه پیام‌نور بود.

روش بررسی: با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای، ۱۴۰ دانشجو انتخاب و پرسشنامه‌حمایت تحصیلی ، مقیاس تاب‌آوری و پرسشنامه سرزندگی تحصیلی را کامل کردند.تمامی ابزار از روایی و پایایی مطلوب بهره‌مند بودند. داده‌ها از طریق تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از اثر مستقیم حمایت تحصیلی اساتید، والدین و همسالان بر تاب‌آوری بود. همچنین اثر غیر مستقیم حمایت تحصیلی اساتید، والدین و همسالان بر سرزندگی تحصیلی از طریق تاب-آوری نیز مورد تأیید واقع شد. بر این اساس می‌توان گفت تاب‌آوری قادر است رابطه‌ی انواع حمایت تحصیلی با سرزندگی تحصیلی را واسطه نماید.

نتیجه‌گیری: یافته‌های به دست آمده بر نقش حمایت‌های تحصیلی در تاب‌آور ساختن دانشجویان جهت نیل به سرزندگی تحصیلی تاکید می‌کند. یافته‌های پژوهش با توجه به شواهد نظری و تجربی به بحث گذاشته شده و پیشنهادهایی بدین منظور ارائه گردیده است

کلمات کلیدی: حمایت تحصیلی، تاب‌آوری، سرزندگی تحصیلی، دانشجویان

کپی‌رایت ©: حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

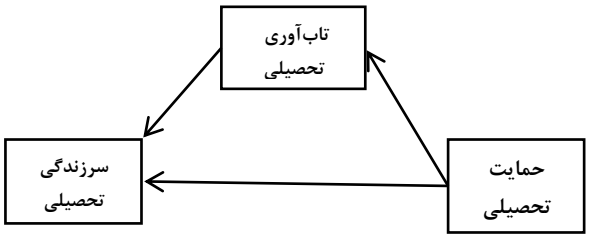
دانشجویان از ارکان اصلی نیروی انسانی کشور محسوب می‌شوند و نقش به سزایی در تحول و پیشرفت و تعالی هر کشوری دارند. ازاین‌رو توجّه به‌سلامت و سرزندگی روانی-تحصیلی آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.از متغیرهای مهم در سلامت بافت تحصیلی به‌خصوص دانشگاه، سرزندگی تحصیلی است که محققان مختلف آن را راهی مفید و ساده برای درک مفهوم بهزیستی دانش‌آموزان در بافت تحصیلی عنوان کرده‌اند[۱]. این متغیر به پاسخ مثبت، مفید، سازنده و انطباقی به انواع موانع تحصیلی اشاره دارد[۲] و به‌عنوان نوعی توانایی در نظر گرفته می‌شود که در چالش‌ها و مشکلات زندگی تحصیلی به دانش‌آموزان و دانشجویان کمک می‌کند.همچنین سرزندگی تحصیلی یکی از شاخص‌های مهمی است که بر تربیت و یادگیری موفقیت‌آمیز فرد تأثیر می‌گذارد و در آنجا لیاقت‌ها و توانایی‌ها به بار می‌نشیند و پیشرفت‌های علمی حاصل می‌شود [۳]. به‌طورکلی حس درونی سرزندگی، شاخص معنی‌دار سلامت ذهنی است[۴، ۵]. درواقع سرزندگی افراد تأثیر شگرفی برافزایش توان مقابله‌ای دانشجویان در مقابل مشکلات تحصیلی آنان خواهد داشت [۲]. محققان دیگر، یک مدل پنج بعدی از سرزندگی تحصیلی ارائه دادند که شامل پنج بعد اعتمادبه‌نفس و خودکارآمدی، برنامه-ریزی، کنترل، خونسردی و تسلط بر خود و تعهد می‌باشد[۶] این ابعاد می‌تواند موجب توسعه‌ی عزت‌نفس و لذّت بردن از محیط تحصیلی برای دانشجویان گردد. لذا با توجّه به نقش سرزندگی

تحصیلی و نتایج مثبتی که ازلحاظ روانی، اجتماعی و آموزشی برای دانشجویان دارد، بررسی عوامل تأثیرگذار بر آن از اهمیت به سزایی برخوردار است. در پژوهش‌های مختلف عوامل مؤثر بر سرزندگی تحصیلی در سه بعد عوامل خانواده و همسالان، مدرسه و مشارکت و روانی قرارگرفته است [۷].

ازجمله متغیرهایی که نقش عوامل خانوادگی و همسالان را منعکس می‌سازد، حمایت تحصیلی است.حمایت تحصیلی شامل مؤلفه‌های حمایت اجتماعی (یعنی محبت، همراهی و توجّه‌ی اعضای خانواده، دوستان و همکاران است) که آن را در محیط‌های تحصیلی به‌کاربرده‌اند[۸].حمایت تحصیلی یک موضوع چندبعدی است که نقش معلم –دانش‌آموزان، معلم-والدین و والدین-همسالان، ترکیب‌هایی فراهم می‌نماید که هر یک به‌تنهایی و در ارتباط با یکدیگر، در ارتقای کیفیت و کمیت فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند[۹].مطابق نظرات موجود، حمایت تحصیلی را می‌توان نوعی از حمایت اجتماعی عنوان کرد که شامل ابعاد حمایت اساتید (نوعی حمایت عاطفی که شامل مهیاکردن مشوق‌ها باشد)، حمایت همسالان (نوعی حمایت ابزاری مثل همکاری در انجام تکلیف است) و حمایت والدین (نوعی حمایت شناختی است که باعث انتقال اهمیت موفقیت-های تحصیلی به دانشجو می‌شود)است[۱۰،۱۱].شواهد پژوهشی [۱۲،۳]نشان می‌دهد بین حمایت‌های اجتماعی و سرزندگی تحصیلی دانشجویان رابطه‌ی مثبت و مستقیم وجود دارد.

از متغیرهایی که می‌تواند بین حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی نقش واسطه ایفا کند،تاب‌آوری است.ارتقای تاب‌آوری هدفی مهم جهت درمان و پیشگیری از آسیب روان‌شناختی می-باشد[۱۳]. تاب‌آوری سازه‌ای است که بر اساس رویکرد مبتنی بر نقاط قوت بنّا شده و حاکی از قابلیت افراد در کنار آمدن با مشکلات و خطرات می‌باشد[۱۴]. به‌عبارت‌دیگر، تاب‌آوری سازگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار است[۱۵]. همچنین از تأثیر روان‌شناختی حوادث مشکل‌زا محافظت می‌کند[۱۶]. به‌طوری‌که یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین مبنای سلامت روانی افراد میزان تاب‌آوری آن‌هاست[۱۷].لازم به ذکر است سرزندگی تحصیلی، تاب‌آوری تحصیلی را در چارچوب زمینه‌ی روان‌شناسی مثبت منعکس می‌کند[۷]. البته سرزندگی از تاب‌آوری متمایزاست؛ زیرا سرزندگی تحصیلی به‌عنوان نوعی توانایی در نظر گرفته می‌شود که در چالش‌های زندگی تحصیلی به دانش‌آموزان و دانشجویان کمک می‌کند، درحالی‌که تاب‌آوری به‌طور خاص به ظرفیت افراد برای پاسخ‌دهی سازنده به موانع اصلی اشاره دارد و در شرایط سخت یاری‌رسان است. سرزندگی تحصیلی در زندگی همه محصلین وجود دارد درحالی‌که تنها برخی از آن‌ها تاب‌آوری را در دوران تحصیل تجربه می‌کنند[۳]. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که بین تاب‌آوری و سرزندگی دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد[۱۸].همچنین پژوهشی دیگر حاکی از اثر مستقیم تاب‌آوری بر سرزندگی تحصیلی است[۱۹]. شواهد تجربی دیگر حاکی از این است که بین حمایت تحصیلی و تاب‌آوری دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد[۲۰]. پژوهش جدیدتر نیز حاکی از ارتباط مثبت و معنی‌دار حمایت اجتماعی با تاب‌آوری است[۲۱].

به‌طورکلی پژوهش‌های موجود از ارتباط متغیرهای پژوهش حکایت دارد. تاکنون پژوهشی که به‌طور هم‌زمان متغیرهای حمایت تحصیلی، سرزندگی تحصیلی و تاب‌آوری را دانشجویان به‌صورت مدلی یکپارچه موردبررسی قرار دهد، صورت نگرفته است. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر پاسخ به این سؤال است که آیا تاب‌آوری بین متغیرهای حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند؟ (شکل ۱).

شکل۱ :مدل مفهومی پژوهش

روش بررسی

پژوهش حاضر از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل دانشجویان کارشناسی دختر و پسر دانشگاه پیام نور یاسوج است که در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند. شرکت‌کنندگان پژوهش،۱۴۰ دانشجوی دختر و پسر بودند که به دلیل نامتجانس بودن متغیرهای جنسیت و رشته‌های تحصیلی از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی استفاده شد.در اجرای پژوهش پرسشنامه‌ها بین دانشجویان توزیع و بعد گردآوری و تجزیه‌وتحلیل شد.معیار ورود به تحقیق رضایت دانشجویان و معیار خروج نیز ناقص بودن پرسشنامه بود. به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که پاسخ‌های آن-ها صرفاً جهت کار پژوهشی بوده و بدون نام و نام خانوادگی و به‌صورت محرمانه در نزد پژوهشگر باقی می‌مانند.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه‌ی حمایت تحصیلی: این پرسشنامه دارای ۱۸ گویه است که سه مؤلفه حمایت همسالان (دوستان)، والدین و اساتید را در لیکرت چهاردرجه‌ای(۱ کاملاً مخالفم، ۲مخالفم، ۳

موافقم، کاملاً موافقم) موردسنجش قرار می‌دهد[۱۸]. ضریب آلفای کرونباخ گزارش‌شده برای هر سه خرده مقیاس در دامنه‌ی ۰/۸۹ تا ۰/۹۳ می‌باشد[۸]. این محققان همچنین رابطه‌ی معنی‌داری را بین نمرات عوامل استخراج‌شده از مقیاس حمایت خانواده با مقیاس حمایت اجتماعی گزارش می‌دهند. ضریب آلفا و ضریب باز آزمایی برای این مقیاس و عوامل آن، حاکی از پایایی این مقیاس می‌باشد. همچنین نتایج مطالعه‌ی آن‌ها حاکی از همبستگی مثبت میان ابعاد مختلف مقیاس حمایت تحصیلی با عملکرد تحصیلی است. در این پژوهش پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ بررسی شد و ضریب پایایی حمایت همسالان، حمایت والدین و حمایت اساتید به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۱، و ۰/۶۶ به‌دست‌آمده است.نتایج حاصل از مطالعه داخلی بیانگر روایی مناسب فرم فارسی مقیاس حمایت تحصیلی جهت استفاده در جامعه‌ی ایران است[۱۱].

پرسشنامه‌ی سرزندگی تحصیلی: این پرسشنامه شامل نه گویه‌هاست که پاسخ آزمودنی‌ها را بر اساس طیف لیکرتاز یک تا پنج (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) می‌سنجد [۲۲]. در هنجاریابی نسخه‌ی فارسی ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۸۰و باز آزمایی نیز ۰/۷۳ بود. روایی آن نیز مطلوب ارزیابی شد[۲۲].در این پژوهش نیز پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد که ضریب ۰/۸۳ به دست آمد.

.پرسشنامه‌ی سرمایه‌ی روان‌شناختی: این پرسشنامه دارای ۲۴ سؤال در چهار بعد تاب‌آوری، خودکارآمدی، امیدواری و خوش‌بینی است که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (از کاملاخالفم تا کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود[۲۳]. سازندگان مقیاس پایایی پرسشنامه را بالای ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند و نسبت خی‌دواین آزمون برابر با ۲۴/۶ است و آماره‌های CFI، RMSEA در این مدل به ترتیب ۰/۹۷ و ۰/۰۷هستند[۲۳]. در هنجاریابی انجام‌شده در ایران، آلفای کرونباخ آن ۰/۷۰ گزارش‌شده است[۲۴].در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید و ضریب آن ۰/۷۰ به دست آمد.

یافته‌ها

قبل از بررسی فرضیه‌ها، آمار توصیفی متغیرهای پژوهش شامل میانگین و انحراف معیارها متغیرها بررسی شد و به‌منظور بررسی رابطهٔ ساده بین متغیرهای پژوهش، همبستگی متغیرها محاسبه گردید و نشان داد که همبستگی بین متغیرها در اغلب موارد معنادار هستند. ازاین‌رو امکان بررسی مدل فراهم می‌باشد.

در یافته‌های مربوط به برازش مدل، ابتدا نتایج شاخص‌های برازش مدل (بعد از اصلاح)در جدول ۲ نشان داده‌شده است. مدل نتایج به‌دست‌آمده، می‌توان گفت مدل از برازش خوبی برخوردار است و هم شاخص‌های مطلق و هم شاخص‌های تطبیقی به حد مطلوب رسیده‌اند.

جدول ۱. ماتریس همبستگی میان متغیرهای پژوهش

		M	S.D	۱	۲	۳	۴	۵
۱	حمایت تحصیلی همسالان	۱۵/۶۵	۲/۵۴	۱				
۲	حمایت تحصیلی والدین	۱۹/۱۷	۳/۹۶	۰/۲۵**	۱			
۳	حمایت تحصیلی اساتید	۱۸/۹۰	۳/۷۶	۰/۲۸**	۰/۳۴**	۱		
۴	تاب‌آوری	۲۷/۲۸	۴/۷۷	۰/۳۷ **	۰/۲۸**	۰/۳۶**	۱	
۵	سرزندگی تحصیلی	۳۲/۰۸	۶/۸۵	۰/۴۳ **	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۱۲ *	۱

*=P<۰/۰۵**=P<۰/۰۱

جدول۲. شاخص‌های برازش مدل

شاخص	X^2/df	P	GFI	AGFI	NFI	IFI	CFI	RMSEA
	۱/۴۲	۰/۰۰۰۱	۰/۹۹	۰/۹۷	۰/۹۷	۹۹	۰/۹۹	۰/۰۳

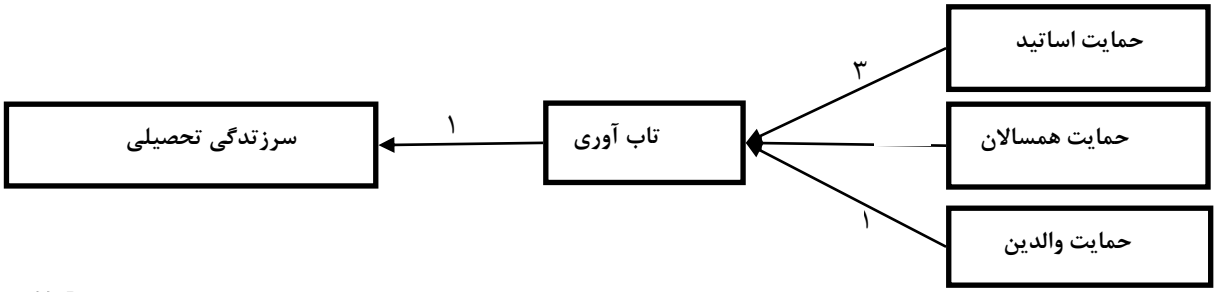
در پاسخ به سؤال پژوهش مبنی بر این‌که "آیا تاب‌آوری نقش واسطه‌ای در ارتباط میان حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی ایفا می‌کند؟"، نتایج پژوهش نشان داد تاب‌آوری دارای نقش واسطه‌گری در مدل پژوهشی بود. نتایج دقیق حاصل از فرضیه پژوهش در شکل ۲ آورده شده است.

همان‌گونه که نتایج شکل ۲ و همچنین جدول ۳ نشان می‌دهند، حمایت تحصیلی همسالان (β=۰/۲۶ و p<۰/۰۰۱)، حمایت تحصیلی والدین (β=۰/۱۳ و p<۰/۰۱) و حمایت تحصیلی اساتید (β=۰/۲۴ و p<۰/۰۰۱) دارای اثر مثبت بر تاب‌آوری

می‌باشند. تاب‌آوری با (β=۰/۱۲ و p<۰/۰۲) دارای اثرات مثبت بر سرزندگی تحصیلی هستند.

به‌منظور بررسی سهم واسطه‌گری تاب‌آوری در رابطه‌ی بین ابعاد حمایت‌های تحصیلی و سرزندگی تحصیلی، از دستور بوت-استراپ استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ آورده شده است.

همان‌گونه که مشاهده می‌شود ابعاد حمایت تحصیلی از طریق تاب‌آوری قادر به افزایش سرزندگی تحصیلی شده است.

*=P<۰/۰۵**=P<۰/۰۱

شکل ۲. ضرایب استاندارد مدل مفهومی پژوهش

جدول۳. ضرایب مسیرهای مستقیم موجود در مدل

مسیر	مقدار برآورد	مقدار استاندارد	S.E	C.R	P
حمایت تحصیلی همسالان به تاب‌آوری	۰/۵۰	۰/۲۶	۰/۱۰	۵/۰۲	۰/۰۰۱
حمایت تحصیلی والدین به تاب‌آوری	۰/۱۵	۰/۱۳	۰/۰۶	۲/۴۳	۰/۰۱
حمایت تحصیلی اساتید به تاب‌آوری	۰/۳۰	۰/۲۴	۰/۰۶	۴/۴۵	۰/۰۰۰
تاب‌آوری به سرزندگی تحصیلی	۰/۱۸	۰/۱۲	۰/۰۸	۲/۲۳	۰/۰۲

جدول۴. برآورد مسیرهای غیرمستقیم موجود در مدل با استفاده از بوت‌استراپ

مسیر			مقدار برآورد	حد بالا	حد پائین	معناداری
متغیر پیش‌بین	متغیر واسطه	متغیر ملاک				
حمایت تحصیلی همسالان	تاب‌آوری	سرزندگی تحصیلی	۰/۰۵۶	۰/۱۳	۰/۰۱	۰/۰۲
حمایت تحصیلی والدین	تاب‌آوری	سرزندگی تحصیلی	۰/۰۲۹	۰/۰۷	۰/۰۰۴	۰/۰۶
حمایت تحصیلی اساتید	تاب‌آوری	سرزندگی تحصیلی	۰/۰۹۱	۰/۱۸	۰/۰۳	۰/۰۱

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌گری تاب‌آوری در بین متغیرهای حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانشجویان بود. نتایج تحلیل بر نقش میانجی تاب‌آوری در رابطه‌ی حمایت تحصیلی اساتید، والدین وهم سالان بر سرزندگی تحصیلی حکایت داشت.به‌طورکلی پژوهشی که به‌طور هم‌زمان متغیرهای حمایت تحصیلی، تاب‌آوری و سرزندگی تحصیلی را موردبررسی قرار دهد صورت نگرفته است، لذا یافته‌های این پژوهش با نتایج پژوهش Achour و Zareei MohdNo (2015) Haghshenas, مبنی بر ارتباط بین متغیرهای حمایت تحصیلی و تاب‌آوری[۲۴،۲۰،۲۳] و همچنین با یافته‌های Imani و Mohajerani، Ghanbari ،Mahmoudi و Karimi، Gorjic, Rezaei, Katakia, و Fooladchang مبنی بر ارتباط بین تاب‌آوری و سرزندگی تحصیلی[۱۸،۱۹،۲۵،۲۶] همسو می‌باشد. ارتقای تاب‌آوری هدفی مهم جهت درمان و پیشگیری از آسیب روان‌شناختی می‌باشد که می‌تواند در پیشگیری از آسیب‌های تحصیلی نیز کارآمد باشد[۱۳]. ازآنجاکه تاب‌آوری سازگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار است[۱۵] و از تأثیر روان‌شناختی حوادث مشکل‌زا محافظت می‌کند[۱۶]. می‌تواند از اثرات ناگوار مشکلات تحصیلی بر دانشجویان بکاهد. حمایت‌های تحصیلی با دلگرمی به افراد به تاب آور شدن آن‌ها کمک می‌کند [۲۰] و از این طریق به ارتقای سرزندگی فراگیران مدد می‌رسانند ازآنجایی‌که حمایت‌های والدین، همسالان و اساتید حمایت‌های بیرونی محسوب می‌شوند، لذا تاب‌آوری به‌عنوان سرمایه‌ای روان‌شناختی و درون فردی

می‌تواند حکم تسهیل گر و کاتالیزر را ایفا کند که این حمایت‌ها را در جهت مثبت سوق دهد و درنهایت به سرزندگی تحصیلی منجر شود. مطابق با منطق درمان شناختی-رفتاری، نتایج صرفاً حاصل رویدادها نیستاند، بلکه نتایج از باور و افکار افراد نسبت به رویدادها نشأت می‌گیرد، بنابراین می‌توان تاب‌آوری را یک بینش روان‌شناختی دانست که حمایت‌های تحصیلی را در ذهن افراد امیدبخش معنا می‌کند و درنتیجه احساس سرزندگی تحصیلی را، تسهیل می‌کند. با توجه پیشینه پژوهشی درزمینهٔ ارتباط تاب‌آوری با متغیر حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی و همچنین با توجه به ماهیت این متغیر در کاهش آسیب‌پذیری روانی به نظر منطقی می‌رسد که نقش واسطه‌گری تاب‌آوری در بین متغیرهای حمایت تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانشجویان مورد تأیید قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

ازلحاظ ارزش عملی، اطلاعات حاصل از مطالعه‌ی حاضر می‌تواند برای ارتقاء سرزندگی تحصیلی توسط دستگاه تعلیم و تربیت جامعه، معلمان و والدین مورداستفاده قرار گیرد.در پایان، پیشنهاد می‌شود مطالعات بعدی در بررسی عوامل تأثیرگذار بر سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان، نقش مدرسه و مشارکت تحصیلی است و در مطالعه‌ی حاضر مورد توجّه قرار نگرفت، را موردبررسی قرار دهند. کمبود پژوهش‌های انجام‌شده یا حداقل گزارش‌شده به‌خصوص در مورد سرزندگی تحصیلی از محدودیت-های پژوهش بود. همچنین، شیوه‌ی اساسی جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش مبتنی بر پرسشنامه بود، گرچه چنین شیوه‌ای در بیشتر پژوهش‌ها غالب است، ولی پیشنهاد می‌شود اطلاعات هر متغیر با استفاده از چند روش مختلف جمع‌آوری گردد تا نتایج به‌دست‌آمده با اطمینان بیشتر مورداستفاده و تعمیم دهی قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

از عزیزانی که در انجام این پژوهش با پژوهشگران همکاری کردند،صمیمانه تشکر می نماییم.

تأییدیه اخلاقی

آزمودنی‌ها به‌صورت آزادانه وارد پژوهش شدند و به آن‌ها اطمینان داده شد که پاسخ‌های آن‌ها صرفاً جهت انجام کار پژوهشی بوده و بدون نام و نام خانوادگی و کاملاً محرمانه در نزد پژوهشگران باقی می‌مانند و در صورت عدم تمایل به همکاری ، هر وقت که بخواهند می‌توانند از پژوهش خارج شوند.

تعارض منافع

سهم نویسندگان در نگارش مقاله برابر بوده است. بین نویسندگان هیچ‌گونه تعارضی در منافع وجود ندارد.

منابع مالی

این پژوهش به‌صورت خودجوش توسط پژوهشگران و با هزینه شخصی انجام گرفت و نهاد و مؤسسه حمایت‌کننده‌ای در انجام این پژوهش وجود نداشت.

References

1. Sarah M, Paul C, Lisa. K. Well-being, Academic buoyancy and educational achievement in primary school student. International Journal of Educational Research2013,(62): 239-248.
2. Putwain D, Symes W, Connors L, DouglasOsborn E. Is academic buoyancy anything more than adaptive coping? Anxiety ,Stress and Coping.2012; 25(3): 349-358.
3. Duijin M, Rosenstiel IV, Schais W, Smallenbroek C, Dahmen R. vitality and health:A lifestyle programme FOR employees .Eurpean Jornal of inter grative Medicin 2011;(3): 97-10.
4. Solberg PA, Hopkins WG, ommundsen Y, Halviri H. Effects Of three training types on vitality among older adults:ASelf-determination theory perspective. Psychology of Sport and Exercise. 2012; (13):407-417.
5. Martin A, Colmar SH, Davey L, Marsh H. Longitudinal modelling of academic buoyancy and motivation: do the '5Cs' hold up over time. Br J EducPsychol 2010,80(3); 473-496.
6. Belogolovsky E,Somech A. Teachers organizational citizenship behavior: Examining the boundary between in-role behavior and extra-role behavior: from the perspective of teacher, principals and parents.Teaching and Teacher Education 2010, 26(4),914-923.
7. Brennan J, Ryan S, Ranga M, Brae S, Durazzi N, Kammphuis B. Study oInnovation in education: Final Report.Luxembourg: Publications of the European Union.2014.
8. Dipaola M, Hoy wk. Organiziational citizenship of facully Achievenment of High school Students ,The High Shool Journal 2005; (88): 35-44.
9. Comerford, J. Batteson, T. Tormey R. . Academic Buoyancy in Second Level Schools: Insights from

Ireland. Procedia-Social and Behavioral Sciences 2015;(197), 98-103.

10. Martin AJ. Academic buoyancy and academic outcomes: Towards a further understanding of students with attentiondeficit. 2014.
11. Samani S, Gafari M. Assessment of Adequacy psychometric indices of academic support scale. Studies Teaching and Learning 2011,3(1):47-60.[Persian]
12. Moradi M, .Dehghani M, Solaimani Kashab A. Perceived Social Support and vitality, the mediating role of academic self-efficacy beliefs, Journal of Teaching and Learning Studies2015, 7 (1): 1-24 .[Persian]
13. Downey JA. Recommendations for Fostering Educational Resilience in the Classroom', *Preventing* School Failure 2008, 53(1), 56-64.
14. Norman S, Avey J, Nimnicht J, Pigeon N. Citizenship anddeviance behaviors the interactive effects of psychological capital and organizational identity on employee organizational, Journal of Leadership&Organizational Studies 2010,17 (4), 380-391.
15. Zameer A. Virtual education system (current & future reality in Pakistan). Informing Science and information technology 2010, 7(1), 1-8.
16. Putwain D, Symes W, Connors L, Douglas-Osborn E .Is academic buoyancy anything more than adaptive coping? Anxiety ,Stress and Coping 2012; 25(3):349-358.
17. Moradi M, Dehghanzadeh M, Soleimani-KHashab A. Perceived social support them and educational vitality; the mediating role of academic self-efficacy beliefs, Journal of Teaching and Learning2015, 7(1): 24-1.[Persian]
18. Imani M, Mohajerani B. Examine the relationship between psychological capital and spiritual intelligence vitality Urmia University students, the National Conference of Social Psychology and Educational Sciences.2015.[Persian]
19. Karimi Z. Mediating role of psychological capital in the perception of classroom management and Academic buoyancy Virtual courses students of Shiraz University. Master's thesis. Payam Noor University Shiraz. 2016 .[Persian]
20. Zarei, M. Causal Model Relations perception of the role of intermediary support the education of burnout and psychological capital in Shiraz University of Medical Sciences in the School of Nursing students. Virtual courses students of Shiraz University. Master's thesis. Payam Noor University Shiraz.2015.[Persian]
21. Madani Z, GHolamali-Lavasani M, Ejhehy J. Investigate the relationship between resiliency and social support, psychological well-being of mothers with normal students and slow-paced. Studies of Psychology and Educational Sciences 2016. 1(3):27-41.[Persian]
22. Dehghani Zadeh M, Hosain Chari M. Academic vitality and perception of family communication patterns; mediating role of self-efficacy, the Journal of Studies, Teaching and Learning 2012, 4 (2): 47-22.[Persian]
23. Haghshenas M. Causal Model of social support and academic social behavior with an emphasis on mediation psychological capital Among students of Shiraz University. Virtual courses students of Shiraz University. Master's thesis. Payam Noor University Shiraz.2016.[Persian]
24. Achour M, Mohd-Nor M. The Effects of Social Support and Resilience on Life Satisfaction of Secondary School Students, Journal of Academic and Applied Studies 2014, 4(1): 12-20.
25. GhanbariTalab M, Fooladchang M. the Relationship of Resiliency and Subjective Vitality with Addiction Potential among Students, Research on Addiction Quarterly Journal of Drug Abuse 2015, 9(34):9-18.
26. Mahmoudi Katakia Z, Rezaei F , Gorjic Y. A social work study on the effect of spiritual intelligence and psychological capital on sense of vitality 2013.(3): 1559–1564.[Persian].